

Социалистическэ АДЫГЕЙ

ВКП(б)-м и АДЫГЭ ОБКОМРЭ ТРУДЯЩХЭМ ЯДЕПУТАТХЭМ
ЯХЭКУ СОВЕТРЭ ЯОРГАН

№ 39
(3704) Тхьаумаф, апрелым и 9 1944 ильэс
Кызылчыррэ
я 18-рэ ильэс
Блуасэр ч. 20

ВЕРХОВНЭ ГЛАВНОКОМАНДУЮЩЫМ и ПРИКАЗ

Советскэ Союзым и Маршалэу ЖУКОВЫМ
факло

А 1-рэ УКРАИНСКЭ фронтым идзэхэр, Карпат кьушъ-хэ лъапэхэм пным поражение шырагъэщид, тэ тигосударственнэ границэу Чехословакием ыки Румынием ады-тиэм, фронтымкэ километрэ 200-м нэ ишьобгьуагъэу нэсыгъэх. Пьер зкляфэзэ, фронтым идзэхэмэ кьалэу СЕРЕТ ыки фэшъхьафрэ населеннэ пунктхэу 30-м ехьу Румынием ичыгу шаштагъэх.

Тэ тикъыблэ-тыгъэ кьохьапэ государственнэ границэм еклэпэхэмкэ ашыгъэ заохэм танковэ дзэхэм ягенерал-лейтенантэу КАТУКОВЫМ, генерал-майорэу ЗАМЕРЦЕВЫМ, генерал-майорэу ПРОХОРОВЫМ, генерал-майорэу ЗАМИРОВСКЭМ, полковникэу ЛЕМАНТОВИЧЫ ядзэхэр, танковэ дзэхэм ягенерал-лейтенантэу ГЕТМАН, танковэ дзэхэм ягенерал-майорэу ДРЕМОВЫМ, подполковникэу БОЙКО ятанкистхэр, полковникэу ВИШНЕВСКЭМ, полковникэу РАЗУМОВСКЭМ яартиллеристхэр, авиацием игенерал-майорэу ГАЛУНОВЫМ илетчикхэр ыки полковникэу СОКОЛОВЫМ, майорэу ТЕМКИНЫМ, майорэу ЯКОВЛЕВЫМ ясаперхэр кьашыгъэх.

Теклоныгъэу ашыгъэр ознаменоват шыгъэным пас, Карпат кьушъхэ лъапэхэм пьер ащызэхэкьутэгъэнымкэ ыки тэ тикъыблэ-тыгъэ кьохьапэ государственнэ границэ зрекьугъэхэмкэ ашыгъэ заохэм анахъу кьашыгъэ гъэ соединенихэр ыки частхэр, «ПРИКАРПАТСКЭ» цлэхэр афашынкэм, орденхэмкэ наградит ашынкэм фэшы представит кьашынкэ фэе.

Непэ, апрелым и 8-м, сыхьатэр 20-м ти Хэгъэгү истолицэу МОСКВА Хэгъэгүм ыцлэклэ а 1-рэ УКРАИНСКЭ фронтым идзэ шлагъохэу тэ тикъыблэ-тыгъэ кьохьапэ государственнэ границэ нэсыгъэхэмэ, топ шьитырэ тлокырэ плырэр здаохэзэ, огу тлокырэ плырэкэ салют афэшы.

Шьо зкля шьузипэщэ дзэхэу, тэ тикъыблэ-тыгъэ кьохьапэ государственнэ границэ зэрнэсыгъэхэмкэ заоу ашыгъэхэм ахэтыгъэхэу дэгъу шьыпкьэу зуагъэхэмэ БЛАГОДАРНОСТЬ ЯСЭХЫ.

Ти Хэгъэгү ишьхьафитныгъэрэ независимострэ апае ашырэ заохэм ахэкладэгъэ геройхэм егъэшлэрэ шытхьор адэж!

Немецкэ техаклохэм аджалэр зерафэтхьын!

Верховнэ Главкомандующэр
Советскэ Союзым и Маршалэу
И. СТАЛИН.

Апрелым и 8 1944-рэ ильэс.

ИТАЛИЕМ ЗАОУ ШЫНЭР

ЛОНДОН, апрелым и 7. (ТАСС). Я 5-рэ американскэ ыки я 8-рэ английскэ армиехэмэ яосновной фронтхэмэ, джащ фэдэу Румы икыблэ-локэ шыгъэ зуаплэми авиациер ащызоащтыгъэу союз-

никмэ ядзэхэмэ яглавнэ штабы кьеты.

Союзникмэ ясамолетхэр тыгъуасэ Италием ыки Югославием пным нобъект ба-кьаехэм ащытебыбагъэх.

ГАМБУРГ ЗЭРЭТЕБЫБАГЪЭХЭР

ЛОНДОН, апрелым и 7. (ТАСС). Апрельым и 7-м ичэщым английскэ бомбардировочнэ авиацием исамолетхэр Гамбург ыки Рурскэ, Рейнскэ областхэмэ яобъектмэ атебыбагъэу английскэ авиацием иминистерствэ кьеты.

СТЕТТИНИУС ЛОНДОН КЪЭКЪУАГЪ

ЛОНДОН, апрелым и 7. (ТАСС). Агентствэу Рейтер кьызэритырамкэ, США-м и Государственнэ Секретары изаместителэу Стеттениус ыки ащ ишофшлэхэр непэ Лондоны кьэсыгъэх.

ВЕНГРИЕМ ИКЪАЛ ЭХЭМ АДЭКЪЫЖЬЫХ

АНКАРА, апрелым и 7. (ТАСС). Анатолийскэ агентствэм ибудапештскэ корреспонденты, венгерскэ властхэм яунашъоклэ Будапешт, джащ фэдэу кьалэхэу Будапешт, Кишпешт, Палота, Уй-

пешт зыфалохэрэм ыки ащ афэшъхьафхэм адэкьыжынкхэр рагъэжыбагъэу кьеты. Адэмкыжыжыыхэ мыхъунэу кьызыхэкъэу властмэ кьалорэр «ошъогу налетхэмэ ящынагъо кьыхэкъэу ары».

ВЕРХОВНЭ ГЛАВНОКОМАНДУЮЩЫМ и ПРИКАЗ

Советскэ Союзым и Маршалэу КОНЕВЫМ
факло

Я 2-рэ УКРАИНСКЭ фронтым идзэхэр кьалэу ЯССЫ исеверналокэ псыхъоу ПРУТ фронтымкэ километрэ 170-рэ зышьобгьогъэ чыплэм шызэпрыкыгъэх, пным иоборонэ пхыратхъугъ, кьалэхэу ДОРОХОЙ, БОТОШАНИ аштагъэх, фэшъхьафрэ населеннэ пунктхэу 150-м ехьу заохэзэ аштагъэх ыки пным идзэхэр зкляфэхэзэ, фронтымкэ километрэ 85-рэ ишьобгьуагъэу псыхъоу СЕРЕТ нэсыгъэх.

Пным иоборонэ зэрэпхыратхъугъэмкэ ыки псыхъоу ПРУТ зэрэзыпрыкыгъэхэмкэ ашыгъэ заохэм генерал-лейтенантэу ЖМАЧЕНКОМ, генерал-лейтенантэу ТРОФИМЕНКОМ, генерал-лейтенантэу КОРОТЕЕВЫМ, генерал-лейтенантэу ГОРЯЧЕВЫМ, генерал-майорэу МАРТИРОСЯНЫ, генерал-майорэу БОБРОВЫМ, генерал-майорэу МИХАЙЛОВЫМ, генерал-майорэу МЕРКУЛОВЫМ, полковникэу КАРЛОВЫМ, полковникэу ГИЗАТУЛИНЫМ, полковникэу КОНЕВЫМ, полковникэу ВРОНСКЭМ, полковникэу УМАНСКЭМ, полковникэу КОЛЕСНИКОВЫМ, полковникэу ПУТЕЙКО ядзэхэр, танковэ дзэхэмэ ягенерал-майорэу БАРАУСОВЫМ, полковникэу СТЫЖИК, полковникэу АНДРЕЕВЫМ ятанкистхэр, артиллерием игенерал-майорэу ЛЕБЕДЕВЫМ, артиллерием игенерал-майорэу ФАУСТОВЫМ, полковникэу МЕНТЮКОВЫМ яартиллеристхэр, полковникэу ТАРАНЕНКОМ, подполков-

никэу ШУНДРИКОВЫМ ялетчикхэр ыки полковникэу ПЕТРОВЫМ, полковникэу ПОНИМАШ, полковникэу ГЛЕЗЕР, полковникэу ПОКРОВСКЭМ, полковникэу БУДАРИНЫМ ясаперхэр кьашыгъэх.

Теклоныгъэу ашыгъэр ознаменоват шыгъэным пас, пным иоборонэ зэрэпхыратхъугъэмкэ ыки псыхъоу ПРУТ зэрэзыпрыкыгъэхэмкэ ашыгъэ заохэм анахъу кьашыгъэ гъэ соединенихэр ыки частхэр, «ПРУТСКЭ» цлэхэр афашынкэм, орденхэмкэ наградит ашынкэм фэшы представит кьашынкэ фэе.

Непэ, апрелым и 8-м сыхьатэр 21-м ти Хэгъэгү истолицэу МОСКВА Хэгъэгүм ыцлэклэ я 2-рэ УКРАИНСКЭ фронтым идзэ шлагъохэу, пным иоборонэ пхырызытхъугъэхэмэ ыки псыхъоу ПРУТ зэпрыкыгъэхэмэ, топ шьитырэ тлокырэ плырэр здаохэзэ, огу тлокырэ салют афэшы.

Шьо зкля шьузипэщэ дзэхэу пным иоборонэ зэрэпхыратхъугъэмкэ ыки псыхъоу ПРУТ зэрэзыпрыкыгъэхэмкэ ашыгъэ заохэм ахэтыгъэхэу, дэгъу шьыпкьэу зуагъэхэмэ БЛАГОДАРНОСТЬ ЯСЭХЫ.

Ти Хэгъэгү ишьхьафитныгъэрэ независимострэ апае ашырэ заохэм ахэкладэгъэ геройхэм егъэшлэрэ шытхьор адэж!

Немецкэ техаклохэм аджалэр зерафэтхьын!

Верховнэ Главкомандующэр

Советскэ Союзым и Маршалэу

И. СТАЛИН.

Апрелым и 8 1944-рэ ильэс.

Советскэ Информбюром кьытрэр

Апрелым и 7-м иоперативнэ сводкэ шыщ

Апрелым и 7-м кьыклоцы тидзэхэмэ, СКАЛА итыгъэ кьохьапэ лъэныкьоклэ пным игруппировкэу кьышаухурингъэр зрагъэкьодынымкэ заохэр шашыщтыгъэ ыки тыгъэ кьохьапэ лъэныкьомкэ кьышаухурингъэ чыплэм ашлункыжыны ыгу хэлгэу пьер зэрэпылыгъэм зи кьыкыгъэп. Апрельым и 6-м мы районым заоу тидзэхэмэ шашыгъэхэм немецкэ солдат ыки офицер 4000-м ехьу ашагъэкьодыгъэ ыки мы кьыклялькьорэ трофейхэр кьаштагъэх: транспортнэ самолетхэу «Ю-52» зыфалорэм фэдэхэу—5, калибра зэфэшъхьаф зил топхэу—17, танкхэу—7, автомашинэхэу—1.400. Кьалэу ТАРНОПОЛЬ икыблэ-тыгъэ кьохьапэлокэ тидзэхэмэ пным ипехотэ ыки итанкэ клочэ инхэу, кьаухурингъэ группировкэм ашлукьунхэшь лэпылэгъу афэ хъун зыгу хэлгыгъэмэ яатакхэр шылуафыщтыгъэх.

КИШИНЕВСКЭ лъэныкьом тидзэхэмэ, мзфигу зэо пхыашхэм кьауж, Молдавскэ ССР-м иуезднэ центрэу кьалэу ОРГЕЕВ—КИШИНЕВЫ иеклолалэхэм немцэмэ иоборонэу шалыгъым иопорнэ пунктэу мэхьаншхо зилэу шытэр аштагъ.

ОДЕССКЭ лъэныкьом тидзэхэмэ Одесскэ областым ирайоннэ центрэу БЕЛЯЕВКЭ шаштагъ, джащ фэдэу фэшъхьафрэ населеннэ пунктхэу 60-м ехьу заохэзэ аштагъ, ахэмэ населеннэ пункт инхэу КАПУКЛЕЕВКА, БУДЕНОВКА, ЕРМЕЕВКА, МАНГЕЙЛЬ, КАРСТАЛЬ (ОДЕССЭ исеверэ-тыгъэ кьохьапэлокэ километрэ 28-у шы), МАЯКИ, МАРИНОВКА, НОВАЯ ЭМЕТОВКА, КУБАНКА, СТАРАЯ ДОФИНОВКА, НОВАЯ ДОФИНОВКА, (ОДЕССЭ исеверэ-тыгъэ кьыкьокьыплэлокэ километрэ 16-у шы), ЧАБАНКА, ГРИГОРЬЕВКА зыфалохэрэ ыки мэшо-

ку гьогу станцихэу КОШКОВО, КРЕМИДОВКА зыфалохэрэри ащыщых. Немецкэ дзэ куп бэклаеу я 5—6-рэ дивизионхэм ащыщхэу кьэнэжыгъэхэр тидзэхэмэ РАЗДЕЛЬНЭ исеверэ лъэныкьоклэ кьышаухурингъэхэу агъэкьодых. Апрельым и 6-м ыки и 7-м кьыклоцы мы районым немцэмэ хьадэ 5000-м ехьу зуаплэм кьыщыра-нагъ. Немецкэ солдат ыки офицер 1000-м ехьу пленэу кьаубытыгъэх. Топ 64-рэ ыки танкэ 24-рэ кьаштагъэх. ВЕСЕЛЫЙ КУТ зыфалорэ станцием тидзэхэмэ зэфэшъхьаф ланлэхэр арылхэу вагон 1100-рэ шаштагъ, ащ шыщэу снарядхэр зэрылэр вагон 74-рэ, авиабомбхэр зэрылэр вагон 31-рэ, предфураж зэрылэр вагон 81-рэ, заводской оборудованихэу немцэмэ ОДЕССЭ кьыдащыгъэу Германием ащэщтыгъэхэр зэрылхэр вагон 50 мэхъух. Предварительнэ даннахэмэ кьызэрагъэзлагъорэмкэ, кьалэу ыки мэшоку гьогу зэхэклэпэу РАЗДЕЛЬНЭ заштэм тидзэхэмэ мы кьыклялькьорэ трофейхэр кьышаштагъэх: топхэу—44, ащ шыщэу топ онтэгъухэр 12, паровозхэу—17, дзэ ланлэхэр зэрылэр вагонхэу—500, складхэу—3, мэшоку гьогу эшелонхэу—6, ащ шыщэу зы эшелоным топхэр ыки танкхэр арыгъых, эшелонитлум немецкэ солдат ыки офицер улагъэхэр арылхы.

Фронтым ифэшъхьафрэ участкэхэм—пункт бэклаехэм чыплэ мэхьанэ зилэ заохэр ащыклощтыгъэ.

Апрелым и 6-м кьыклоцы тидзэхэмэ фронт пстэуми немецкэ танкэ 40 ашакьутагъ ыки ашагъэкьодыгъ. Ошьогу заохэм ыки зенитнэ артиллерием имашлохэмкэ пным исамолет 45-рэ кьыраутэхыгъэх.

ХЭТЭРЫКІ ЛЭЖЬЫГЭА БЭГЪУАГЭА КЪЫЗЭРАХЫЖЫНЫМ ФЭБАНЭХ

Мыекъопэ районым щыц совхозэу № 14-м гьэтхэ губ-гто Юфшлэнхэм инэу зыщы рагъаушъобгъугъ. Совхозым итрактористхэмэ фронтвой Юфшлэнхэм тэтэу лэжыгыгэ хэлъхьаным Юф шашлэ. Ильэс 16 зыныбжъ комсомольцэу Иван Шульгэм «СТЗ» тракторымкля мафэ кьэсми гектари 4—5 ежъо зэпыт, ар мафэ нормэу илэм фэдитлукля нахьыб. Трактористхэу Александр Косенкомрэ Николай Терещенкомрэ ац мужы зыкызыэрарамыгъэнным фэбанэхэзэ, стахановскэ Юфшлэнхэм ищысэ-шлухэр лэжыгыгэ хэлъхьаным кышагъалыгъох. Тракторхэр хьаолыеу щымыгъэтхэу ыкля аварие кьаримыгъэхьуллэу Юф зеришлэрэм кы-хэклякля мы клэлэклэ фронтвой бригадэм гектари 130-рэ ыжъогъах, гьэтхэм ыкля гьорекло бжыхьанэ ажъуагъэхэу гектар 300 ыульашъоужыгыгъ.

Мафэ заулэклэ узэклэбэ-жымы хэтэрыкля лэжыгыгэмэ яхэлъхьаны совхозым щыфе-жыагъэх. Чыпллэу гектари 10, бжыныу гектари 7, морковкэу гектари 3 хэлъхьа-гъах, ац фэшъхьафэу пасэу ашлэрэ тыгъэгъазэу гектари 10 зэхалъхьагъэ. Джы бэрэ пэмытэу чыпллэ гектар 18,

халъхьант. Джаш тэтэу па-сау ашлэрэ хэтэрыкля лэжы-гэмэ яхэлъхьан совхозым сухы тет.

Парниковэ хозяйствэм иЮ-фышлэ бзыльфыгыгэхэу Пела-гоя Дудкинам, Елена Репи-нам, Елена Латышовам инэу аналэ тырагъатызэ рассадэхэр кьагъэклягъэх. Чыгу шьабэм хагъэтлысхьанхэм шэхъу хэ-мыльыжыгэу рамэ 430-мэ адэт-хэу рассадэхэр хьазырых. Па-сау ашлэрэ кьэбаскэу зы гектар агъэтлысхьагъ, джыри гектари 5 агъэтлысхьант. А мафэ дэдэм бжыныуи гек-тари 2,3-рэ халъхьагъ.

Цумпэмэ яшлэны Роман Козловым ибригадэ дэгъоу Юф дешлэ. Цумпэу кьагъэ-кыштым иплан мы ильэсым фэдитлукля нахьыбэу ащыгъ.

Джы совхозым зичэзыу Юфшлэнэу илэр—напрыфымрэ, нэшэбэгумрэ ыкля класэу ашлэрэ хэтэрыкля лэжыгыгэмэ яхэлъхьанрэ ары. Ац паегуб-гто бригадэм щыфэу ищы-клягъаштыр зэклэ фагъэнэ-фагъ. Мы бригадэм натрыфэу гектар 70-рэ, бахчевэ ыкля хэтэрыкля лэжыгыгэхэу гектар 177-рэ, картофелэу гектар 15 хилъхьант, былым лусхэр кьацагъэкляххэу гектар 40 агъэнэфагъ.

К. Волков.

Чэмхэр агъэфедэхэрэп

Шэуджан районым щыц колхозэу «Политотделец» зыфиорэм (ипредседателэр тов. Датхужъ Индрис) лэ-жыгыгэ хэлъхьанэр илалгэм кьыпэу зэрэзашуиыным шамал пстэури щызэрахьэ. Лэжыгыгэ хэлъхьанэр мы колхозым ригъэжъаным кьы-пэу былымэхъо фермэм тет чэмхэмэ ащыщхэу ыкля кол-хозникмэ ячэмхэу 20 агъэса-гъэхэу джы жьонным хагъэ-лажъэх. Чэмхэмкля гектар 45-рэ ажъогъах. Ац фэшъ-хьафэуи чылапхъэхэри чэм-хэмкля элеваторым кьыра-щыпш, колхозым кьащэ. Бы-лым кьуачлэу колхозым илэр икьукларэ зэрэхагъэлажъэрэм кьыхэклякля бэрэ пэмытэу лэжыгыгэ хэлъхьанэр ыухьышт.

Ау колхозхэу «Примерный путь» зыфиорэм (и председа-телэр тов. Ермак), «Я 2-рэ Абдзахэм» (ипредседателэр тов. Бэгъдыр) ыкля «Труд и наука» зыфиорэм (и пред-седателэр тов. Лукаш) джы кьызнэсыгъэмэ чэмхэмкля зы гектари ацажъуагъэп. Чэм-хэр гъэсэгъэнхэм иЮфы ыгъэ-гумэкляу правлениемэ ащыщ-хэмрэ колхозник-активист-хэмрэ бэрэ рыгушэлагъэхэ нахь мышлэми, мы колхозхэ-мэ яруководительхэр ац зы-кля гугъу феллыгъэхэп.

Ац гьунэ фашыныпш, бы-лымэхъо фермэхэмэ атет чэм-хэу ыкля колхозникмэ ячэм-хэу макляу цэ кьэзытыхэрэр, лэжыгыгэ хэлъхьаным зэрэ-хагъэлажъэнхэм мужы мы колхозхэмэ яруководитель-хэр пэлэзэ клэклякля ихьанхэ фае.

Н. Нинажев.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОМ КЪЫТЭРЭ

Апрель и 8-м иоперативнэ сводкэ щыщ
Апрель и 8-м кьыклоцлы тидзэхэмэ, кьалэу СКАЛА итыгэ кьохьэпалокля пым и группировкэу кьышаухьу-рэигъэр зэрагъэклядынымкля зоохэр шашыщтыгъэ ыкля населеннэ пункт бэклае шаштагъ, ахэмэ населеннэ пункт инхэу ЕЗЕЖАНЫ, ЛАНОВЦЕ, ГЛУБИЧЕК, БИЛЬЧЕ-ЗЛОТЕ, ЗЛОТЕВИНЯТИНЦЫ, КАСПЕРОВЦЫ зыфалохэр ащыщых.

А 1-рэ УКРАИНСКЭ фронтым идзэхэр, Карпат кьушь-хэ лъапэхэм пым поражение щырагъэши, тэ тигосудар-ственнэ границэу Чехословакием ыкля Румынием адтылэм, фронтымкля километрэ 200-м нэс ишъобгъуагъэу нэсыгъэх ыкля Станиславскэ областым ирайоннэ центрэхэу ПЕЧЕ-НЕЖИН, ЯБЛОНОВ, ЖАБЬЕ, Черновицкэ областым ирай-оннэ центрэхэу кьалэу ВАШКОВЦЫ, кьалэу ВИЖНИ-ЦА, ПУТИЛА, ГЛЫБОКА, аштагъэх, джаш фэдэу фэ-шъхьафрэ населеннэ пунктхэу 300-м ехьу зоохзэ ашта-гъэх, ахэмэ населеннэ пункт инхэу КОСМАЧ, КЖИВО-РУВНЫ, УСЬЦЕРЫКИ, СЕЛЕТИН, КРАСНОИЛЬСК, ПЕТРОВЦЫ, КУПКА, СТАРЫЙ ВОЛЧИНЕЦ, ДЕУТШ зыфалохэрэ ыкля мэшлоку гьогу станциэхэу КОСЬМИН, АДЫНКАТА, КАРАПЧУ, ЧУДИН, КОСЧУЯ, ТИСАУ-ЦЫ, БЕРХОМЕТ, ВИЖНИЦА зыфалохэрэри ащыщых. Пьер закляфэзэ, фронтым идзэхэмэ румынскэ чыгуи кьалэу СЕРЕТ шаштагъ ыкля фэшъхьафрэ населеннэ пункт-хэу 30-м ехьу шаштагъэх, ахэмэ населеннэ пункт инхэу СТРАЖА, МИХЕЙЛЕНА, ДЕРСКА зыфалохэрэр ащы-щых.

Я 2-рэ УКРАИНСКЭ фронтым идзэхэр кьалэу ЯССЫ исевернаокля псыхьоу ПРУТ фронтымкля километри 170-рэ ишъобгъогъэ чыныпэм щызыпрыклягъэх, пым иобо-ронэ пхьратхьугъ ыкля пым идзэхэр зэклафэзэ, фронт-ымкля километрэ 85-рэ ишъобгъуагъэу псыхьоу СЕРЕТ нэсыгъэх, кьалэхэу ДОРОХОВОЙ, БОТОШАНИ ашта-гъэх, джаш фэдэу фэшъхьафрэ населеннэ пунктхэу 150-м ехьу зоохзэ аштагъэх, ахэмэ населеннэ пункт инхэу СА-ТУ-МАРЕ, ВАРФУ-КАМПУЛУЙ, БУЧЕЧА, БЛЕДЕ-НИЙ, КОРНЫ, ЖОЛДЕШТИ, ТУДОРА, УРИЧЕНИ, СУЛИЦА, КИШКЕРЕНИ, КОРНЕЛЕ-КАРПЕЙ, ФО-КУРИЛЭ зыфалохэрэр ыкля мэшлоку гьогу станциэхэу ШОЛДАНА, РЭДИУН, РЕУШЕНИЙ, ТОДИРЕНИЙ, ТРУШЕШТИ, УНГУРЕНИЙ, ВОРНИЧЕНИ, БРОСКЕУ-ЦЫ, ВАКУЛЕШТИ, ЛЕОРДА, БУЧЕЧА зыфалохэрэри ащыщых.

ОДЕССКЭ лъзыныком тидзэхэмэ наступлением зыщы-рагъэушъобгъузэ, населеннэ пункт 30-м ехьу заокля ша-штагъ, ахэмэ населеннэ пункт инхэу ЗЕЛЫЦЫ, КАН-ДЕЛЬ, ГРАДЕНИЦА, ЭЛЬЗАС, БОЛЬШОЕ ФЕСТЕРО-ВО, ОСТРАДОВКА, ИЛЬИНКА, ГИЛЬДЕНДОРФ (ОДЕС СЭ исевернаокля километрэ 13-у щы), АЛЕКСАНДРОВ-КА зыфалохэрэр ащыщых. РАЗДЕЛЬНЭ исевернаокля тидзэхэмэ пым и группировкэу кьышаухьурэнгэм игъэ-клядын аухыгъ. Агъэунэфыгъэ даннэхэмэ кьызырагъэла-гъорэмкля, тидзэхэмэ мы районым апрель и 6-м ыкля и 7-м щылэгъэ зоохэмэ мы кьыклялыкларэ трофейхэр кьа-шаштагъэх: танкхэу—40, ежъ-ежырэу зеклорэ топхэу «Фердинанд» зыфалохэрэмэ афэдэхэу—5, калибрэ зэфэ-шъхьафхэр зилэ топхэу—188, пулеметхэу—284, шэу—1000 ыкля фэшъхьафрэ дэзэ мылькуб. Немецкэ солдат ыкля офицер 3200-рэ пленэу кьаубытыгъэх, етлани немецкэ под-разделениемэ зэрэзэтхэу пленэу зыкьатэу кьыхэклягъ. Пым солдат ыкля офицер хьадэхэу 7000-м ехьу зэуаплэм кьыринагъ.

Фронтым ифэшъхьафрэ участкэхэм чыплэ махьанэ зилэ зоохэр ащэклях.

Апрель и 7-м кьыклоцлы тидзэхэмэ фронт пстэуми немецкэ танкэ 41-рэ ащакьутагъ ыкля ащакьэклодыгъ. Ошъогу зоохэм ыкля зенитнэ артиллерием имашлохэмкля пым исамолет 92-рэ кьыраутзыгъэх.

Бжыхьомэ яхэку совещание

1944-рэ ильэсым апрельм кля опытэу ялэхэр зэфалотэщ-и 7-м кьалэу Мыекъуанэ тых. Совещанием кьеклолагъэ-кьышызылаухыгъ. Совеща-нием тихэку ибжэхэу пэ-рытхэр кьеклолагъэх. Сове-щаниер зытегушэларэр бжы-хьуным иЮфшлэнхэмэ Юфэу ашлагъэм иитогхэмрэ тихэку шъобгъугъэнымкля научнэ бжы хьуным тапэклэ зыкы-гъэхлагъэу ашыгъэхэм ыкля щегъэлэтыгъэнымкля Юфэу ар колхозхэм зэрэщыбгъэфэ-ашлэн фаехэмрэ ары. Совеща-нием хэтхэмэ бжы хьуным-лъэгъуагъэх.

Ответственнэ редакторэр Н. ШОВГЕНОВА.

Лэжыгыгэр дэгъоу зэхалъхьэ

Кошхьаблэ районым щыц колхозэу Шэуджаным ычлэ-кля щытым агротехническэ уровень лъагэм тэтэу гьэтхэ лэжыгыгэ хэлъхьанэр зэшлэ-хы. Тыгъэгъазэр зыхалъхьант чыгу гектари 175-рэ хьурэм ажьоным кьыпэу колхозник-хэмэ уцыжъхэр раукъэбзы-клягъэх. Ац мужым жажъуа-хэм пллэрыклогъоу лъашто еуагъах. Ац чылэпхэ кьаб-зэр рауты. Лэжыгыгэ хэлъхьаным Юф

щызышлэрэ колхозникхэмэ трудым ипроизводительность инэу зыкырагъэлэты. Лэ-жыгыгэр езыутхэрэ Мафа-ретлов Асхьадэмрэ Бжашэ Зэчэрыемрэ мафэ нормэу ялэ гектар 25-м ычылпэклэ гектар 26—28-рэ рауты. Тракторис-тэу Кьушхьэ Хьаджэмыр-эм иапрегати запну шмылэу лэжыгыгэ хэлъхьаным Юф щешлэ.

Жьонымрэ лэжыгыгэ хэлъ-хьанымрэ азыфагу охьтабэ прагъашлэрэп.

САД ШЛЭНЫМ ЗЕГЪЭУШЪОБГЪУГЪЭН ФАЕ

Сад шлэным дэгъоу Юф дэзышлэрэ колхозхэм ыкля колхозникхэм ильэс кьэсми пчыщхьэ-мышхьэ бэгъуа-гъэ кьахьыжы. Ау немецкэ-фашистскэ техаклохэр тихэку кьызеухьэхэм ильэхьаным сад Юфым инэу язарар рагъэклэ-гъагъ.

Джы макъу-мэпц хозяйст-вэм иЮфшлэнхэу сад шлэным пылхьэхэмэ пшырыллэу ялэр —немецкэ хьанхьураулахэмэ язарарэу сад шлэнымкля кьа-гъэкуагъэр пэлэзэ клэклякля дэгъэзыжыгыгэу, мы ильэ-сым пчыщхьэ-мышхьэ бэ-гъуагъэ кьахьыжыгъэным иамал пстэури зэрэханэр ары.

Мыкля Краснодарскэ краим рэ Ставропольскэ краимрэ социалистическэ соревнова-ниемкля договор зызэдашым, гектари 125-мэ клэу садхэр ащытшлэнэу, гектар 15-мэ цумпэхэр ыкля гектари 10-мэ

сэнашхьэхэр ащытшлэнхэу, садхэу ныкыо-тыкыуагъэ зилэ-хэр дгъэцэклэжыныхэу, 1944-рэ ильэсым пчыщхьэ-мышхьэ бэгъуагъэ кьэтхьы-жыныуеу тихэкукля социали-стическэ обязательствэхэр тштэгъагъэ.

А обязательствэхэр сыдэу щытэу дгъэцэклэжынырэ? Ти-хэку ирайон парятхэмэ обя-зательствэу аштэгъагъэхэр щытхэу хэлгэу агъэцэклэ-жыны. Гупалэм пае, Кошхьаб-лэ районым гектар 12,5-мэ клэу садхэр ашлэлагъэх. Са-дэу ашлагъэхэмэ дэгъоу адэ-лэжыгъэным фэшл опыт икьу зилэ щыфхэр афагъэза-гъэх.

Садхэр клэу шлэгъанымрэ ыкля ныкыо-тыкыохэр зыфа-хьугъэ садхэр агъэтэрэзы-жынымрэкля ящыклягъэ-хэр кьылахьнэу Красновар-дейскэ ыкля Мыекъопэ рай-

земотделхэмэ «Адыгплодопи-томник» совхозым договор дашыгъагъ. Ау договорэр зэрагъэуцугъэм фэшъхьафэу мы районитлумэ ашашлагъэ щыллэп. Райземотделхэр гугъу зэрэфемылхьэрэм кьыхэкля-кля, колхоз нахьыбэмэ джы кьызнэсыгъэмэ саженцэхэр ыкля чыгхэр ащакьэтлысхьэ-хэрэп.

Сад шлэным иЮф зыпкыы игъэуцожыгыгъэным ыкля ац зегъэушъобгъугъэнымкля мы-гъэцэклагъэмэ мыхьушт Юф тхьабзэхэмэ мужы ихьэгъэн фае. Джы апрель мазэм ыкля нэсыфэклэ клэу садхэр шлэнхэ плэкляпшт. Ау зы-хьукля джырэ рапшэу «Адыг иитомникым» саженцэхэр кьылыгыгъэхэу чыгымэ ягъэ-тысхьаны хэкум иколхоз пстэуми ащыфежъэнхэ фае.

И. Калашников.